Anul 44-lea | Preţul 3 lei | Duminică 27 Septemvrie 1936 | Cenzurat | No. 38—39

FOAIA POPORULUI

Cea mai veche foaie poporală, naţională şi politică, înfiinţată la anul 1892

Apare în fiecare Duminecă

PREŢUL ABONAMENTULUI
Pe un an . . . . . Lei 140·—
Pe o jumătate de an . . . . Lei 70·—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăţi şi autorităţi 300 lei anual

Director: NIC. BRATU, fost senator
Redacţia şi Administraţia:
Sibiu, strada Regina Maria No. 57
Telefon 182
Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERATE
se primesc la BIROUL ADMINISTRAŢIEI
Sibiu, str. Regina Maria 57 (fostă Cisnădiei).
Preţul înseratelor
Un şir petit 8 Lei pentru fiecare publicare

Serbările „Astrei" la Blaj

Un praznic naţional după 75 ani

Au luat parte zeci de mii de ţărani şi intelectuali ardeleni, Maestatea Sa Regele Carol cu Voevodul Mihai, toţi arhiereii ortodocşi şi uniţi ai Ardealului.

„Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român" (numită pe scurt „Astra") a fost înfiinţată acum 75 ani, de către intelectualii români de atunci, în fruntea cărora stăteau arhiereii Şaguna dela Sibiu şi Sterca-Şuluţiu dela Blaj.

La început s'a numit „Asociaţiunea *transilvană* pentru literatura română şi cultura poporului român". Prin anii 1895 — 96 guvernul maghiar a început a perzecuta „Astra", deşi ea conform statutelor nu făcea nici o politică. Cu toate acestea guvernul maghiar a cerut să şteargă din titlu cuvântul *transilvană*, ceeace a trebuit să se facă, altcum ar fi desfiinţat-o.

Această societate se înfiinţa, acum 75 ani, cu scopoul să lucreze pentru ridicarea în cultură a Românilor din Ardeal şi Bănat. Plan frumos. Ţântă măreaţă. Slăvit să fie numele celorce au lucrat în această direcţie.

In cursul timpului „Astra" a ajuns să aibă despărţăminte (filiale, secţii) în toate judeţele din Ardeal şi Bănat. Cheia de organizare a fost: cam în fiecare plasă (pretură) un despărţământ, cu comitet propriu de conducere.

Sub regimul străin, decenii dearândul, „Astra" a făcut foarte mult pentru ridicarea poporului nostru. Dela centru, care era Sibiul, se împărţia cărţi şi reviste, iar comitetele despărţămintelor ţineau diferite conferinţe pe satele din raionul lor. Odată la an, fiecare despărţământ ţinea o adunare generală, iar delegaţi ai tuturor despărţămintelor ţineau anual o adunare generală centrală, totdeauna în alt oraş.

Mijloacele materiale ale „Astrei" erau: taxele dela membri şi donaţiuni benevole. In general „Astra" era săracă în bani, dar bogată în fapte bune, dor de progres şi planuri măreţe pentru înaintarea Neamului. Totul se făcea gratuit. Numai la centru se aflau câţiva funcţionari administrativi plătiţi. Aceştia erau modeşti şi lucrau din greu. Aşa ne-a găsit marele războiu.

*

După întregirea Neamului, „Astra" a căutat să ia o desvoltare mai mare ca în trecut. A cerut ajutoare băneşti dela Stat şi a primit în primii ani sume importante. Dar pe măsură ce criza economică a crescut, ajutoarele au scăzut.

De prezent nu toate despărţămintele lucrează cum ar trebui. E dureroasă această constatare, dar trebue să o facem, pentru fixarea adevărului. Insufleţirea de pe vremuri n'a crescut, ci mai curând a scăzut. Cheltuelile „Astrei" de azi sunt mult mai mari, iar activitatea aşa cum se poate în timpuri de criză economică şi nu mai puţin criza morală....

Oarecare înviorare produc în fiecare an adunările generale centrale, unde se discută mai totdeauna asupra nouei reorganizări a „Astrei". Deasemenea s'au aranjat, în anii trecuţi, mai multe serbări naţionale, cu concursul „Astrei". Intre acestea ne vine în memorie pelerinajul la mormântul lui Iancu dela Ţebea, în Munţii Apuseni. A luat parte şi Regele Ferdinand cu Regina Maria. Serbările au fost grandioase şi vor rămâne istorice. Dar viaţa grea şi amară a Moţilor nu s'a ameliorat. Asta ne arată cruda realitate, deşi la vremea sa se spera într'o îndreptare.

Amintim acestea numai în treacăt. Nu voim nici decât să micşorăm importanţa serbărilor organizate acum la Blaj. Când o societate culturală altruistă ca „Astra" împlineşte 75 ani de existenţă, e de sine înţeles că trebue să se organizeze o serbare mai importantă. Ce se face şi cum se face, e altă chestie. După serbări urmează din nou liniştea obişnuită. Atunci se cern cele făptuite şi se trag învăţături din cele experiate.

*

Pentru aniversarea celor 75 ani s'a ales Blajul, fiindcă el întruneşte foarte multe condiţii bune. E centru naţional, cultural şi istoric. Aci s'a serbat şi jubileul „Astrei" când a împlinit 50 ani.

Nu mai puţin trebue să recunoaştem Blăjenilor, că sunt foarte primitori, în orice acţiune a lor depun muncă stăruitoare alături cu o modestie pilduitoare, calităţi cari azi au dispărut de pe multe meleaguri de-ale noastre.

Acestea premerse, lăsăm să urmeze un scurt raport asupra serbărilor „Astrei" la Blaj, cari s'au ţinut în zilele de 19—21 Septemvrie 1936. Din lipsă de loc nu putem da multe amănunte şi nici toate vorbirile rostite. Dăm însă părţile mai importante, ca astfel cititorul să-şi poată face o icoană asupra celor făcute până acum, cum şi asupra celor ce au fost promise pentru viitor.

Blajul în serbătoare

Incă de Vineri 18 Septemvrie, când s'au început pregătirile pentru instalarea noului mitropolit Nicolescu, — despre care scriem în alt loc al foii de azi, — Blajul a îmbrăcat haină de sărbătoare. In gară, pe străzi, la Catedrală. sunt tot ghirlande de flori şi verdeaţă, porţi triumfale, cuseturi româneşti şi frumoase covoare atârnate, în semn de bucurie pentru marele praznic.

Cu toate trenurile sosesc neîncetat oaspeţi din întreg cuprinsul ţării. Comitetul central al „Astrei" a sosit Sâmbătă după amează, la orele 5, fiind salutat în gara Blaj din partea d-lor: canonic Dănilă în numele comitetului organizator, Al. Lupeanu în numele despărţământului „Astrei" din Blaj, Gh. Pădureanu în numele primăriei Blaj.

După sosirea comitetului central a avut loc inaugurarea nouei Case Culturale a Blajului. I-am putea zice şi Palatul Cultural. E frumos şi bine aşezat în piaţa oraşului. Zidirea acestei case s'a început cu mulţi ani în urmă, dar n'a putut fi isprăvită până acum din lipsă de bani. Cuvântul festiv la sfinţirea casei l-a rostit părintele prepozit capitular Iacob Popa.

Prima şedinţă a „Astrei"

a avut loc Sâmbătă seara, după inaugurarea Palatului Cultural. A fost o şedinţă intimă a preşedinţilor de despărţăminte şi a avut loc în sala festivă a liceului de băeţi.

Aci s'au citit şi discutat două referate: 1. D-l Dr. Nicolae Căliman-Braşov, a referat despre „Şcoala ţărănească a „Astrei"; 2. d-l Alex. Lupeanu, dir. desp. Blaj despre „Ziua Astrei"

Mai târziu, seara, Secţia medicală şi biopolitică a „Astrei" a ţinut o şedinţă, unde s'au citit şi discutat alte două referate: 1. D-l Dr. Pompiliu Nistor despre „Organizarea sanitară rurală" şi d-l Dr. C. Radu despre „Problema spitalelor".

Atât organizarea sanitară la sate cât şi problema spitalelor, prezintă un mare interes pentru viaţa poporului român dela ţară. Dorim şi cerem, ca această secţie a „Astrei" să facă toate demersurile necesare — cerând stăruitor guvernelor ţării — ca să îndrepteze situaţia sanitară rea la sate şi mizeria din spitale.

Trebue să dăm dovadă de progres, nu regres, faţă de trecut, în îngrijirea spitalelor şi organizarea medicală la sate. Sunt prea ruşinoase stările de azi. Pe deoparte automobile şi lux, pe cealaltă parte mizeria amară din spitalele publice şi boalele la sate.

Ziua II

Duminecă dimineaţa, orăşelul Blaj era punctul de atracţiune pentru tot ce are mai de valoare această ţară. In cursul nopţii şi al dimineţii au sosit toţi arhiereii Ardealului şi Bănatului: Mitropolitul Bălan dela Sibiu, episcopii Colan dela Cluj, Popovici dela Oradea, Lăzărescu dela Caransebeş şi Magier-Crişanul dela Arad, toţi ortodocşi, cum şi episcopii uniţi Frenţiu dela Oradea, Hossu dela Cluj, Rusu dela Baia Mare, Bălan noul ales la Lugoj în frunte cu Alex. Nicolescu instalat ieri ca mitropolit unit al Blajului.

Serviciul religios

s'a ţinut în ambele biserici. La cea ortodoxă a făcut slujba episcopul Popovici dela Oradea, asistat de mai mulţi protopopi. Răspunsurile liturgice le-a dat corul şcolii normale din Sibiu sub conducerea d-lui prof. T. Popovici.

La catedrala unită a servit noul mitropolit Nicolescu, înconjurat de canonicii Macavei, Popa, Sâmpăleanu, Breban etc. Un cor mixt acompaniat de orchestră a dat răspunsurile.

Sosirea M. S. Regelui şi a guvernului

La ora 9, cu un tren special, au sosit în gara Blaj, membrii guvernului, d-nii prim-ministru Tătărescu, ministru instrucţiunii Angelescu, miniştrii de stat Inculeţ şi Al. Lapedatu, ministru de interne Iuca, ministru de industrie şi comerţ V. Pop, ministru cultelor Iamandi, subsecretarii de stat Bentoiu, Ştefănescu-Goangă, T. Moşoiu, preşedintele senatului Dimitriu, preşedintele camerei Săveanu, mai mulţi deputaţi etc.

Trenul regal a sosit la ora 10. La coborîrea din tren, M. Sa Regele Carol care era însoţit de Voievodul Mihai şi mai mulţi generali, a fost întâmpinat de membrii guvernului, arhiereii ambelor biserici, comitetul central al „Astrei" în frunte cu d-l preşedinte Dr. Iuliu Moldovan şi mult public distins.

Dela gară M. Sa Regele şi suita s'au îndreptat spre biserica ortodoxă, în construcţie, unde s'a ţinut un scurt serviciu religios, apoi a plecat pe jos spre catedrala unită, unde a fost întîmpinat de mitropolitul Nicolescu asistat de episcopii uniţi şi înaltul cler unit.

I. P. S. Mitropolit a oferit Majestăţii Sale Regelui şi Voevodului Mihai evanghelia spre a o săruta. Suveranul a intrat apoi în catedrală, fiind primit cu lungi ovaţiuni şi corul mitropoliei.

Cuvântarea păr. vicar Macavei.

După o scurtă slujbă, păr. vicar Macavei a rostit in numele clerului unit o înălţătoare cuvântare, din care dăm următoarele părţi:

Sire, pentru a treia oară, această catedrală are marea cinste să vadă, între zidurile ei bătrâne, pe cel care este astăzi Regele tuturor Românilor. Intâi la 1919 în 10 Aprilie, când Moştenitorul Coroanei Române trece prin Ardeal dela Sibiu la Alba Iulia şi de acolo cu automobilul la Blaj. A doua oară, Sire, aţi intrat în această catedrală la 14 Ianuarie 1920, cu prilejul instalării mitropolitului Suciu. Atunci aţi evocat figurile marilor arhierei şi cărturari, cari au trăit aci în Blaj şi au pornit şi prezidat mişcarea de renaştere culturală română, cari prin studiile lor asupra graiului strămoşesc, — acelaş ori şi unde bate sufletul românesc, — au fost, cu aproape două veacuri mai deg abă, înaintemergătorii Unirii şi ai unităţii politice de astăzi.

Sire, Clerul nostru întrunit în sinod a hotărît, mai târziu, să fixeze în piatră, pe pereţii acestei catedrale, acea magistrală cuvântare. Astăzi, prin îngrijirea consistorului mitropolitan, pe care am avut onoarea să-l prezidez vreme de 20 luni, hotărîrea de atunci s'a adus la îndeplinire.

Mulţumim M. Voastre, pentru noua onoare ce aţi făcut bisericii Blajului, venind astăzi să putem desveli această placă de marmoră, chiar în prezenţa M. Voastre, dându-ne şi nouă, celor de azi şi de aici nou prilej ca să vă prezentăm un smerit omagiu.

(In uralele nesfârşite ale mulţimii, după aceea a fost fixată tabla comemorativă cu acea cuvântare.)

Şedinţa festivă

Dela catedrală, M. Sa Regele şi înalţii oaspeţi au pornit spre Palatul Cultural, unde a avut loc şedinţa festivă a „Asociaţiunii". Pe tribuna din sală au luat loc M. Sa Regele cu Voevodul Mihai, d-l preşedinte Iuliu Moldovan, d-l prim-ministru Tătărescu, apoi mitropoliţii Bălan şi Nicolescu, episcopii Frenţiu, Hossu, Colan, Magier, Popovici, Lăzărescu, Rusu şi vicarul Macavei, cum şi d-nii Octavian Goga, prof. Iuliu Haţieganu şi alţi membri din comitetul central al Astrei.

Cuvântarea preşedintelui „Astrei"

D-l preşedinte al „Astrei Culturale", profesorul universitar Dr. Iuliu Moldovan, a deschis şedinţa festivă prin o înălţătoare cuvântare, din care dăm pe scurt următoarele:

Sire, au trecut 75 de ani, de când, sub ocrotirea nemuritorilor arhierei Andrei Şaguna şi Alexandru St. Şuluţiu, din dorul de lumină al Românilor din Ardeal, a luat fiinţă asociaţiunea noastră. Trei sferturi de veac se împlinesc de când primul ei preşedinte şi marele ei organizator, Andrei Şaguna, a precizat, împreună cu Timotei Cipariu, George Barifiu şi Ioan cavaler de Puşcariu scopurile «Astrei» şi a păşit la realizarea lor, scopuri spre cari şi-au îndreptat toată munca lor devotată propovăduitorii culturii româneşti în Ardeal şi Banat şi în deosebi conducătorii cari au urmat pe Andrei Şaguna în preşedinţia «Astrei» anume: Vasile baron Popa, Iacob Bologa, Timotei Cipariu, George Barifiu, Iosif Sterca Şuluţiu, Andrei Bârseanu şi Vasile Goldiş.

Cu mândrie şi adâncă recunoştinţă pomenim azi pe aceşti uriaşi ai gândirii şi înfăptuirii româneşti şi în acelaş timp cu smerenie ne închinăm în faţa memoriei marelui rege desrobitor şi întregitor de neam Ferdinand I, primul nostru preşedinte de onoare, rege al tuturor Românilor.

Asociaţia noastră are azi o zi de mare bucurie. Adunarea ei jubiliară are onoarea să fie prezidată de însăşi Regele nostru iubit. Adâncă este gratitudinea noastră pentru înalta prezenţă a Majestăţii Voastre în fruntea adunării de azi, copleşitoare cinste pentru noi şi prea generoasă cinstire a acelora a căror amintire o sărbătorim.

Sub scutul bisericii

Sire, sub scutul bisericilor noastre a luat fiinţă «Astra». Credinţa strămoşească i-a fost călăuza activităţii. Arhiereii înalţi ca şi preoţii lor au ţinut totdeauna să fie alături de ea.

Ne-am întrunit azi, ca în 1911, la jubileul de 50 ani, tot în acest Blaj, de unde — cum spunea atunci Andrei Bârseanu — au purces atâtea raze de lumină în toate colţurile locuite de români, unde a licărit de atâtea ori în nopţile lungi de iarnă, candela răbdurie a cercetătorilor graiului şi trecutului nostru: unde a răsunat, odinioară, glasul marilor dascăli ai neamului nostru, de unde au pornit, plini de însufleţire, atâţia apostoli devotaţi.

In grele lupte se naşte o lume nouă, în care va conduce destinele vieţii minunata şi simpla învârtitură pe care ne-o pune la îndemână trecutul nostru. O chezăşie a biruinţii în viaţă nu pot fi decât forţele proprii fireşti, înţelept ocrotite şi demn întrebuinţate şi încrederea în dreptatea meritată a Celui de sus. Această învăţătură ne îndeamnă ca, în locul haosului de concepţii, străine de sufletul nostru, să aşezăm la temelia existenţei noastre din nou un unic crez, împletit din credinţa adâncă şi răspunderea etnică şi ca acele temelii să poată rezista la asaltul ademenirilor civilizaţiei moderne, ele trebuiesc cimentate prin forţa unei concepţii de viaţă convingătoare simplă şi firească care să ne sensibilizeze şi disciplineze pe toţi şi să devină busola sigură, dreaptă a evoluţiei noastre fireşti.

Progres prin cultură

Forţa numerică şi calitativă, firească, este acea care hotărăşte în lupta dintre popoare, o luptă care nu trebue să fie totdeauna războiul sângeros şi crud prin arme materiale, ci poate fi concurenţa paşnică cavalerească şi dreaptă a valorilor etnice, din care cel învins nu iese îngenunchiat, ci stimulat spre noui eforturi, spre o nouă performanţă superioară.

In acest mers al vieţii, statului trebue să-i revină principala datorie, de a-şi baza toată organizaţia în toate compartimentele ei, pe realitatea şi cerinţele prosperării fireşti a capitalului său uman; de a-i cunoaşte evoluţia, mediul modelator, bilanţul şi topografia valorilor şi de a chivernisi prudent acel capital ferindu-l de orice i-ar putea diminua valoarea, sau compromite viitorul.

Statul are datoria de a pune în centrul atenţiunei sale permanente, nu individul, ci familia sa sănătoasă, de ai uşura acesteia, cu orice sacrificiu, îndeplinirea rosturilor ei etnice şi creştineşti, de a spori din generaţie în generaţie forţele biologice active ale populaţiunei şi de a o pregăti ca să-şi poată apăra prin forţele proprii, cu demnitate, patrimoniul.

Statul şi ţărănimea

Statul are obligaţiunea să ocrotească în mod deosebit ţărănimea înrădăcinată în glie şi tradiţie, principala generatoare a valorilor noastre etnice păstrându-i proporţia cuvenită şi capacitatea de regenerare a elementelor diferenţiate din sânul ei.

Statul va trebui să grijească ca o parte a acestor elemente de elită, să rămână rurale pentru a feconda şi spori capacitatea de creaţiune şi pentru a împodobi vieaţa lăuntrică, specific etnic a ţărănimei, iar o altă parte prudent îndrumată să se ridice în meserii, comerţ, industrii, profesiuni libere, funcţiuni publice, în proporţii dictate de cerinţele reale prezente şi viitoare şi disponibilităţile biologice ale ţării.

Elemente de elită cari formează pătura conducătoare, în care ţărănimea, cu atâta încredere şi dărnicie, varsă necontenit ce are mai scump, pentru a primi în schimb adeseori îndoelnicele fructe ale civilizaţiunii moderne, îndemnuri cari îi tulbură sufletul când acea pătură ar trebui să înţeleagă odată, că rostul ei principal este ocrotirea vieţii rurale, ca izvor de regenerare şi dăinuire etnică.

Statul are misiunea, să uşureze selecţiunea dreaptă a valorilor şi aşezarea fiecăruia la locul indicat prin capacitatea lui, asigurându-i posibilitatea, ca prin o muncă acomodată lui, să-şi poată da maximul de roade, spre binele patriei şi spre satisfacerea firei lui.

Politica de bază permanentă, una numai poate să fie politica vieţii: biopolitică, care pune omul, familia în centrul preocupărilor, omenia în fruntea calităţilor şi rezerva materiei, modestul rol de slujitor al omului, politica bazată pe legile vieţii imuabile, eterne, drepte, pe cari omul nu le poate nesocoti decât cu riscul suferinţei etnice.

Aşa vom asigura mai bine echilibrul necesar între forţele etnice şi cele ale civilizaţiunei, aşa ne vom încadra mai bine în măreaţa operă culturală, concepută şi patronată de întâiul gând al Majestăţii Voastre, aşa ne vom arăta mai bine recunoştinţa pentru cei ce înaintea noastră au muncit şi jertfit în cadrele „Astrei".

Clipele de faţă, lor le închinăm, sufletelelor mari pe cari le simţim plutind în jurul nostru, cutremurate şi ele de nespusa bucurie că în fruntea noastră se află regele iubit al tuturor românilor. S'ă trăiţi Majestate!

Alte cuvântări

După discursul d-lui preşedinte Iuliu Moldovan, a rostit o frumoasă cuvântare mitropo-

litul Bălan în numele bisericei ortodoxe, mitropolitul Nicolescu în numele bisericei unite, d-l ministru al instrucţiunii Angelescu ca ministru al culturii româneşti, d-l profesor Lupaş în numele Academiei Române, d-l prof. Gusti în numele Fundaţiilor Regale, doamna Maria Baiulescu în numele femeilor române din Ardeal, d-l prof. Şt. Pop în numele Ligii Culturale.

Discursul M. Sale Regelui Carol

Sfârşindu-se vorbirile oficiale, câte s'au putut ţine în timpul fixat, M. Sa Regele a încheiat cu următoarele cuvinte regale:

Domnule Preşedinte,

Doamnelor şi Domnilor.

După atâtea luminoase cuvântări, care s'au ţinut astăzi, este foarte greu de a găsi ceva de adăogat. Am ascultat programe dintre cele mai frumoase, am ascultat aduceri aminte şi cuvinte de laudă acelora cari au condus această «Astră» în cursul anilor. La toate cele ce s'au rostit aci nu pot, în această zi de sărbătoare, decât să unesc şi glasul Meu.

Au trecut trei sferturi de veac, de când luminoasa minte a neuitatului mitropolit Şaguna avu această ideie, — hărăzuită de Cel de Sus, — de a creia această asociaţie pentru desvoltarea minţii poporului român. Gândul care a prezidat la creaţiunea „Astrei" a fost îndeplinit cu vârf şi îndesat.

„Astra", până în ziua Unirii pe vecie a neamului românesc, a ştiut să fie acel element permanent, care, împreună cu bisericile noastre naţionale, a susţinut cultura şi a întărit sufletul neamului românesc.

Dacă astăzi, în cei 18 ani dela Unire până acum, putem constata închegarea unui suflet unic al Românilor, acest lucru se datoreşte în primul rând acestei asociaţiuni culturale care, cu mai bine de 50 de ani înainte, a şters orice graniţe între românii de pretutindeni.

Prăznuind 75 de ani dela creaţiunea „Astrei", Eu în primul rând şi toţi acei cari simt româneşte, trebue să ne închinăm cu evlavie şi cu recunoştinţă în faţa amintirii acelora cari şi-au pus tot sufletul şi toată dragostea pentru conducerea acestei asociaţiuni.

Lor trebue să le aducem astăzi primul cuvânt de laudă, prima slavă pentru tot ce s'a putut face în acest Ardeal românesc.

O mărturisire

Am astăzi o mărturisire de făcut, o mărturisire care sunt sigur că tuturor ardelenilor le va merge drept la suflet: fiinţa Mea culturală, substratul omenesc al sufletului Meu, este un produs indirect al „Astrei", căci este un produs al dascălilor ardeleni.

Temelia culturii Mele româneşti a venit în praful desagilor dascălului Cionca din regiunea Sibiu-Răşinari.

Adăpat la marile credinţe naţionale ale mitropolitului Şaguna, el a înfiltrat în sufletul Suveranului României de astăzi idealul că românii sunt un singur neam nedespărţit în vecie.

Al doilea dascăl, care mai târziu a venit şi Mi-a plămădit acest suflet naţional tot de pe plaiurile ardelene îşi trăgea obârşia,— vorbesc despre acela pe care mulţi dintre Dvs. l'aţi cunoscut şi iubit, — a fost profesorul Munteanu-Murgoci. El este acela care, în timpul adolescenţei, Mi-a făcut legătura cu românii din Ardeal; prin el am început să pricep sufletul ardelean şi să-l iubesc.

Am vorbit de trecut. Rămâne acum să vedem care este opera de desăvârşit în zilele de mâine.

Un ciclu întreg al activităţii „Astrei" s'a îndeplinit: acela de păstrătoare şi încălzitoare a sufletului românesc. Acel vis, pe care întreaga generaţie a Unirii l-a simţit bătând şi svâcnind cu putere în sufletele noastre, astăzi s'a îndeplinit.

Ce trebue făcut în viitor?

Ce rămâne de făcut? S'au arătat aci frumoase şi înalte programe. Sunt multe programe care sunt frumoase, cum sunt şi acelea care s'au arătat astăzi, dar un program nu rămâne decât un petec de hârtie dacă în sufletele acelora care trebue să-l îndeplinească nu există o desăvârşită credinţă şi o desăvârşită voinţă de izbândă.

Şi spun acest lucru, nu ca nişte vorbe goale citite în cărţi, ci din experienţă proprie.

Sunt aproape 20 de ani, de când Eu personal duc lupta pentru întărirea culturală a neamului Meu, şi dacă am răzbit şi dacă am reuşit să fac — departe de visul meu — dar totuşi am reuşit ceva, — este că am avut credinţă, am avut voinţă, şi mai presus de toate am avut statornicia care să Mă poată duce la izbândă.

Sunt sigur că toţi membrii despărţămintelor „Astrei" vor înţelege acest lucru şi că în munca lor de toată ziua îşi vor pune toată râvna, toată dragostea, tot sufletul şi toată statornicia pentru ridicarea şi unificarea culturală şi sufletească a neamului românesc.

Progres prin cultură

Iată rolul primordial al „Astrei" de astăzi înainte. El a pregătit Unirea. Astăzi, cu aceiaşi tărie, cu aceiaşi dragoste, va trebui s'o consolideze, printr'o cultură curat şi specific românească.

Permiteţi-Mi să vă adaug că această serbare a 75 de ani ai „Astrei" a fost luminată prin cuvântarea atât de frumoasă a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit al Sibiului, a fost înălţată prin acest gând — care nu este numai un gând, ci este o necesitate imperativă a naţiei româneşti, — că toţi cei cari simt româneşte şi creştineşte să-şi întindă mâna peste nevoile, peste micile deosebiri ale zilei, să lucreze la plămădirea sufletului acestui popor, care, fie el ortodox, fie el unit, tot popor creştin şi tot popor românesc este.

Pentru Mine, este cea mai sigură chezăşie faptul că aceste cuvinte care au eşit din sufletul I. P. S. S., au fost rostite tocmai în această zi în care sărbătorim 75 de ani ai «Astrei», în care aceste două biserici naţionale timp de mai bine de o jumătate de veac au luptat cot la cot şi în acelaş suflet şi gând pentru ridicarea poporului românesc.

Declarând deschisă această adunare festivă a «Astrei», fac cele mai calde urări şi Mă unesc la glasul Bisericii ca Cel-A-Tot-Puternic să binecuvânteze lucrările «Astrei», să dea tărie sufletelor membrilor ei ca să-şi împlinească cu frică de Dumnezeu şi cu dragoste nesfârşită pentru Neam şi Tron misiunea pe care o are, de a lupta pentru înstărirea şi ridicarea neamului românesc.

Cel-A-Tot Puternic încă să binecuvânteze sufletele conducătorilor bisericilor naţionale ca, într'un avânt de patriotism şi creştinism, să-şi îndeplinească mână 'n mână înalta lor misiune. Ajută-le Doamne!

(Măreaţa cuvântare a Suveranului a fost des întreruptă de aplause furtunoase a celor de faţă.)

Banchetul

Dela şedinţa festivă, invitaţii au plecat la Institutul Recunoştinţei, unde a avut loc un banchet, la care au luat parte câteva sute de persoane. Aci a toastat d-l preşedinte Moldovan pentru M. Sa Regele, care i-a răspuns prin câteva cuvinte potrivite, închinând pentru prosperarea Astrei.

După banchet Suveranul a acordat decoraţii «Meritul Cultural clasa I»: mitropoliţilor Bălan şi Nicolescu, d-lor prof. şi preşedinte Iuliu Moldovan, vicepreşedinte dr. Gh. Preda şi prof. dr. Iuliu Haţieganu.

Expoziţii şi producţii

Dela banchet oaspeţii au plecat şi vizitat expoziţiile de industrie casnică şi produse agricole, cari au fost aranjate la liceul de băeţi.

Pe Câmpia Libertăţii s'a construit un stadion special. Aci s'a desfăşurat cortegiul etnografic, concursul de căluşeri şi producţia sportivă a Şoimilor, fiind de faţă şi M. Sa Regele.

La ora 7 seara, Suveranul a plecat dela stadion la reşedinţa mitropolitană unde a fost întâmpinat de mitropolitul Nicolescu al Blajului.

De aci înalţii oaspeţi au mers la Palatul Cultural, spre a lua parte la şedinţa secţiilor ştiinţifice şi literare ale „Astrei", al cărei preşedinte de onoare este Suveranul. M. Sa a asistat la conferinţa d-lui ministru Al. Lapedatu despre „Manifestul revoluţionar din 1885".

Plecarea M. Sale Regelui

a avut loc la ora 8½ seara, cu trenul regal, din gara Blaj, fiind cu însufleţire ovaţionat atât la plecare cât şi în cursul vizitelor făcute la diferitele instituţii din oraş.

Seara, la ora 9, s'a ţinut conform programului concertul festiv, dat cu concursul Operei Române din Cluj, în sala noului Palat cultural. Aci a vorbit d-l Liviu Rebreanu despre Gheorghe Coşbuc.

Ziua III

Luni dimineaţa, la ora 8, a fost serviciu divin, la care a luat parte un numeros public străin şi din loc.

La ora 10 s'a deschis a doua şedinţă plenară a «Astrei», în sala liceului de băeţi, sub preşedinţia d-lui Dr. Gh. Preda-Sibiu, care a citit telegramele omagiale sosite la adresa «Astrei», între cari şi a d-lui Iuliu Maniu.

D-l prof. Câmpeanu din Blaj, luând cuvântul, a făcut un raport detailat asupra «Zilei Astrei», propunând ca aceasta să se ţină a doua zi de Rusalii, când să se adune sumele necesare de bani pentru înfăptuirea programului Astrei. (In cursul discuţiei a ocupat scaunul preşedinţial noul episcop Bălan al Lugojului).

D-l prof. Moisil din Năsăud a cerut comitetului central să ia măsurile necesare, în vederea aducerii în ţară a monumentului cu Columna lui Traian, promis de ducele Musolini; acest monument istoric să fie aşezat aici în centrul Blajului românesc.

A urmat la cuvânt d-l protopop Ioan Duma, care a prezentat un referat asupra raportului general al Astrei către adunarea generală.

In cadrul discuţiei asupra acestui referat, şi în legătură cu activitatea Astrei, a luat cuvântul d-l prof. univ. Onisifor Ghibu, care aduce în discuţie unirea celor două biserici, bazându-se chiar pe cuvintele rostite cu o zi înainte de cei doi mitropoliţi. Astra să rezolve problema unirii religioase a tuturor Românilor. Cuvântarea d-lui prof. Ghibu produce surprindere. Preşedintele îl invită să revie la subiect. In discuţiile Astrei, conform statutelor, nu se pot pune chestii politice şi religioase.

Urmează la cuvânt dl. canonic Ştefan Roşianu, care între altele răspunde d-lui Ghibu următoarele: Doresc din tot sufletul unirea celor două biserici, dar mă întreb: Când aceste două surori de o limbă şi aceiaşi origină se vor uni, în ce parte vor privi? Spre mama lor sau în altă parte? Dar eu cred că mai bine să se renunţe la discutarea acestei probleme, care nici nu e pusă în ordinea de zi a şedinţei. Iar până la crearea unei atmosfere prielnice, să se respecte cu sfinţenie vederile înaintaşilor.

Dl. Dr. Iosif Stoichiţă scoate la iveală, că „Astra" desvoltă o intinsă activitate pentru ridicarea sanitară a poporului dela ţară.

La urmă dl. Dr. Laurenţiu Oană a cerut, ca viitoarea adunare generală să se ţină la Bucureşti, iar dl. O. Ghibu a propus Chişinăul în Basarabia. Adunarea nu s'a pronunţat, urmând ca aceasta să hotărască comitetul central.

Ordinea de zi a adunării generale din acest an fiind epuizată, dl. Dr. Gh. Preda, după ce mulţumeşte tuturor cari au organizat frumoasele serbări din Blaj, a declarat desbaterile închise.

După adunare, la ora 2, fruntaşii Astrei au participat la masa oferită de mitropolia Blajului. — La Restaurantul Central au luat masa foştii elevi ai şcolilor din Blaj şi alţi oaspeţi străini.

La ora 4 d. a. a avut loc, în sala noului Palat Cultural, festivalul ţărănesc cu teatru, cor şi producţiile şoimilor.

In cursul serii şi al nopţii au plecat apoi oaspeţii străini cari împreună cu ţărănimea veniţi pe jos, cu căruţele şi cu trenuri din toate judeţele ardelene, se adunase Duminecă la Blaj în număr de câteva zeci de mii de persoane.

Boala d-lui N. Titulescu

Formarea noului guvern Tătărescu, fără fostul ministru de externe Titulescu, l-a surprins pe acesta din urmă la Saint Moritz (o staţiune climaterică de munte în Elveţia), unde d-l Titulescu plecase să-şi petreacă concediul şi să se întremeze puţin, dat fiind că e cam slab de constituţie.

Nu mai încape îndoială, că felul cum s'a format noul guvern Tătărescu nu l-a putut bucura şi mai curând l-a mâhnit pe d-l Titulescu, îndeosebi fiindcă el susţine, că n'a fost deloc pus în cunoştinţă de cele ce se petreceau la Bucureşti.

Astfel, după formarea actualului guvern s'a comunicat dela Saint Moritz, că d-l Titulescu e bolnav. Nu se spunea însă, că de ce sufere. Dar se pare că boala s'a agravat repede.

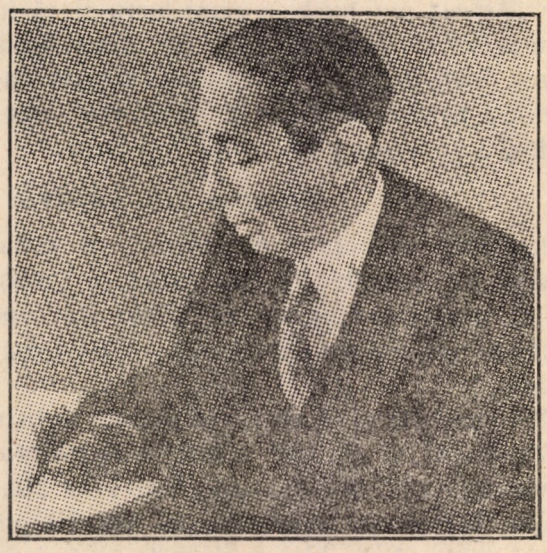
Acum vreo 10 zile, dela Saint Moritz s'a anunţat, că starea d-lui N. Titulescu e foarte gravă. Se bate cu moartea. Are 39 şi 40 grade. Nu poate mânca şi slăbeşte văzând cu ochii. Trebue să-i se facă o transfuzie de sânge (să-i bage sânge străin în vine). Şi i-au făcut trei transfuzii în curs de o săptămână.

La patul bolnavului stau o jumătate duzină de medici, între cari un medic elveţian cu fiica sa (tot medic). Ambii s'au oferit în două rânduri cu sângele lor pentru marele bărbat de stat Titulescu.

In primele zile ale acestei săptămâni scăzuse aproape orice speranţă în salvarea fostului ministru de externe Titulescu. Ştirile din ultimele zile ale săptămânei anunţă însă o îmbunătăţire a stării bolnavului. Doarme mai bine şi mănâncă puţin. Medicii cred că Titulescu e salvat. De-ar da Dumnezeu, căci merită să trăiască, pentru el şi Ţară.

Boala d-lui Titulescu a produs o enormă impresie în toată lumea. Sute şi mii de telegrame din ţară şi străinătate îi doresc grabnică însănătoşare.

Ceva curios şi interesant e faptul, că medicii n'au putut constata cu siguranţă: De ce sufere

Nicolae Titulescu

adecă bolnavul? Se presupune, că a luat malaria (boala de friguri) când în vară a fost în Constanţa la mare. Ba că s'a întoxicat cu ceva mâncări, ba că a avut prea multe supărări. Fapt este însă, că începuse a i-se descompune sângele, care pierdea culoarea roşie şi se făcea tot mai alb, ceeace duce de obiceiu cu siguranţă la moarte.

Când scriem aceste rânduri (Vineri 25 Sept.) ne bucurăm de ultimele ştiri, cari spun că bolnavul e salvat. Boala se îndreaptă spre bine. Incheiem şi noi cu cuvintele creştineşti: Dumnezeu să se îndure şi să-i ajute!

Instalarea noului Mitropolit unit la Blaj

Al 13-lea Vlădică Dr. Alexandru Nicolescu

După aproape 20 de luni de văduvie, scaunul mitropoliei unite dela Blaj este din nou ocupat, prin întărirea alegerii episcopului dela Lugoj, Dr. Alexandru Nicolescu, în locul răposatului Vasile Suciu. Această întărire s'a tărăgănat mult. La alegere, voturile se impărţise binişor între episcopii Nicolescu şi Hossu, cel dintâi primise majoritatea relativă. După alegere, Roma doria pe episcopul Nicolescu, iar anumite cercuri din Bucureşti pe episcopul Hossu. In fine, după atâtea luni, a fost întărit Dr. Alexandru Nicolescu, recunoscut ca un devotat slujitor al Bisericii.

In chipul de alături dăm evlavioasa figură a noului mitropolit unit, care este un bărbat cu o vastă cultură, dar nu mai puţin modest în toată înfăţişarea sa.

După cât a întârziat de mult întărirea noului mitropolit, aşa de repede după întărire s'a făcut înscăunarea. Şi aceasta din cauza serbărilor «Astrei», cari erau de mult fixate la Blaj, dar ar fi fost greu să se ţină fără ca noul conducător al Bisericei române unite să-şi fi ocupat locul său. Acum s'a făcut şi aceasta. Blajul îşi recapătă vechea linişte şi viaţa normală.

Cu Dumnezeu înainte şi la mulţi ani!

Mitropolitul A. NICOLESCU

Din părerile d-lui prof. N. Iorga

In „Neamul Românesc" cu data 20 Septembrie 1936, sub semnătura d-lui profesor Nicolae Iorga, au apărut următoarele rânduri:

Ce îngrijorează astăzi e *o stare de spirit.* Ea nu se combate cu legi şi regulamente şi nu se suprimă cu poliţia pe care o avem, până va fi nevoie să intervie — ce lucru dureros! — armata.

Starea de spirit o ajută *lipsa de ocupaţie a studenţilor tot timpul* — căci universităţile sunt un mijloc de a pierde vremea, cu diploma la capăt — *şi lipsa de ocupaţie a liceenilor în vacanţă.*

Şi, *mai ales,* încurajarea vine *din cauza lipsei de acţiune a Statului.*

Ce nu face acest Stat! Dă «premii naţionale» literaturii, organizează birocratic lucruri culturale, absoarbe învăţământul, drămăluieşte importul şi exportul, — dar nu face singurul lucru care în adevăr îi cade în sarcină, pe lângă, firește, apărarea naţională:

Ordinea publică!

Puterea culturii naţionale

de Ion Agârbiceanu

Scriitorul acestor rânduri a fost de faţă, de curând, la desvălirea chipului lucrat în bronz a marelui român şi istoric al nostru *Petru Maior.*

Bustul de bronz a fost aşezat înaintea unui liceu românesc care poartă numele celui ce a scris „Istoria pentru începutul românilor în Dacia".

Cu acest prilej a ascultat o cuvântare despre puterea culturii naţionale. Era Dumineca numită de biserică a slăbănogului. Iată ce se spune în această cuvântare:

Mântuitorul a trecut prin lume făcând binele. Unde vedea o boală sau o suferinţă o vindeca dacă bolnavul era vrednic de sănătate. Intr'o Sâmbătă, deci zi de praznic pentru jidovi, Isus a trecut pe lângă lacul numit «scăldătoarea oii», unde, dupa credinţa lor, din când în când, se cobora îngerul Domnului şi tulbura apa, şi cel ce intra întâi după tulburarea apei se făcea sănătos ori de ce boală era cuprins.

Pe marginea lacului zăcea de 38 de ani un om olog, un slăbănog. Domnul îl întrebă: «Vreai să fii sănătos?» El îi răspunde: Doamne om nu am care să mă arunce în lac după tulburarea apei. Până ajung eu, intră alţii înaintea mea.» Isus îi spuse: «Scoală-te, iaţi patul tău şi umblă şi mergi în casa ta.» Jidovii l-au înfruntat pentru ce-şi duce patul în spate Sâmbăta, să-l pună jos. Dar el n'a ascultat. Le-a răspuns: Acela care m'a făcut sănătos aşa mi-a poruncit.

Ca şi slăbănogul din Evanghelie poporul românesc zăcea pe patul suferinţelor nu de 38 de ani, ci de multe veacuri. Toate popoarele cari locuiea cu el sau în vecinătate, se vindecaseră de mult de suferinţele lor, pentru că avură oameni cari să-i arunce în lacul, în marea cea făcătoare de minuni, a culturii lor naţionale. Le-au făcut să vadă, să se poată mişca, să umble pe picioarele lor.

Numai românii puteau răspunde înainte cu mai bine de 150 de ani: Doamne, om nu am. Şi noi vrem să fim sănătoşi, să ne sculăm de pe patul iobăgiei şi a umilinţelor, dar nu avem om care să ne arunce în lacul făcător de minuni: în marea culturii noastre naţionale.

Dar Dumnezeu s'a îndurat de noi şi ne-a trimis şi nouă astfel de oameni. Intre ei, *Petru Maior,* părintele istoriografiei româneşti, a fost dintre cei mai mari. El ne-a arătat cine suntem, din ce viţă bună şi mare ne tragem, ce trebue să gândim şi să credem şi ce trebue

să facem pentru a intra în marea cea minunată a culturii naţionale: să ne luminăm, să ştim cine suntem pentruca să ştim ce vrem să facem. Să deschidem şcoli româneşti, să citim istorie românească, până ce conştiinţa naţională ne va vindeca deplin, dându-ne curaj să ne scuturăm lanţurile robiei, ce ne ţineau de veacuri legaţi de patul suferinţelor.

Şi aşa cum s'a sculat slăbănogul de pe patul suferinţelor la cuvântul Domnului s'a ridicat şi neamul nostru luminat de bărbaţii mari, de şcoala şi cartea românească. Ca şi fariseii după slăbănog, aşa strigau şi duşmanii noştri după noi când au văzut că ne mişcăm şi ne ridicăm din boală: «Nu ţi se cade ţie popor valah să te mişti. Stai pe loc. Rămâi legat de glie.» Dar românii nu i-au mai ascultat. Dacă am fost întrebaţi: Ce aveţi de gând să faceţi? Unde ai pornit slăbănogule? Ei au răspuns: «Mă duc în casa mea, la neamul meu, în Patria mea. Aşa mi-a poruncit cine m'a vindecat: Cultura naţională.

Ce se petrece în alte ţări

SOCIETATEA NAŢIUNILOR ţine şedinţă la Geneva cu începere dela mijlocul lunei Septembrie. Dar nu se face mare ispravă, căci nu este destulă înţelegere între cei mari. Italia a cerut să nu mai fie admişi delegaţii Abisiniei. Anglia s'a împotrivit. Pusă la vot a învins părerea Angliei. Acum e temere, că Italia se va retrage din Liga Naţiunilor. In loc de apropiere şi lucru stăruitor pentru menţinerea păcii, se observă tot mai multă enervare şi haos.

ITALIA şi GERMANIA dau impresia, că se apropie tot mai mult una de alta. Zilele trecute ministrul german Franck a fost la Roma unde în cursul unor discuţii la ambasada germană din Roma, Franck a declarat: Intre Germania naţional-socialistă şi Italia fascistă există o comunitate de vederi în lupta contra bolşevismului.

SPANIA. Revoluţia nu s'a potolit. Răsboiul civil continuă. Revoluţionarii şi generalul Franco spun, că în curând vor ocupa capitala Madrid. Guvernul socialist-comunist asigură că victoria finală va fi a lor. Ce vede însă lumea mare? Că spaniolii se bat şi omoară, între ei, ca nişte nebuni şi sălbatici.

GERMANIA a avut mari manevre militare, în zilele din 21—25 Septemvrie. Pentru prima dată, de 23 ani încoace, s'au întrunit mai multe corpuri de armată, având şi aviaţie, tancuri şi toate armele moderne. Cancelarul Hitler încă a luat parte la manevre, cari au avut de scop să stabilească gradul de pregătire al soldaţilor, cari au un an de serviciu militar. Aceste manevre s'au ţinut în regiunea Hessa.

ELVEŢIA face întinse pregătiri de înarmare. Preşedintele Mayer, vorbind în favoarea împrumutului pentru apărarea naţională, a spus între altele: Astăzi din nou se pare că forţa vrea să o ia înaintea dreptului. Independenţa Elveţiei este mai ameninţată decât în 1914. Guvernul elveţian vrea pace cu toată lumea, dar atmosfera se dovedeşte a fi încărcată de electricitate. De aceea luăm măsuri de apărare.

PLATA ABONAMENTULUI
e datoria de onoare!
Acum e vremea când ţărănimea încă face diferite vânzări!
Plătiţi-vă deci abonamentul, căci chiar acum cu mutarea tipografiei şi librăriei avem foarte mari cheltueli.

Cadouri ceasornice, Bijuterii, Tacâmuri, Verighete, asortiment bogat. Preţurile cele mai ieftine, **Emil Höchsmann** Sibiu str. Regina Maria 41.

Editura şi tiparul «Tipografia Poporului»
Redactor responsabil: H. N. BRATU

Situaţia politică în ţară

In ultimile zile nu s'a întâmplat nimic deosebit. Guvernul liberal face ce poate, totdeauna cu gândul să se menţină cât mai multă vreme la putere. Dar n'o să mai poata duce mult. Noua formaţiune guvernamentală, fără d-l Titulescu, i-a adus şi-i va mai aduce încă multe greutăţi.

Agravându-se boala d-lui Titulescu, lumea politică era mai mult îngrijorată de acest fapt decat ee toate celelalte socoteli ale guvernului. Norocul că ştirile despre boala marelui Titulescu sunt mai bune, ceeace a produs bucurie în toate cercurile politice din tară şi la aliaţii din străinătate.

INFORMAŢIUNI

CĂTRE CETITORI. După cum am anunţat, numărul din săptămâna trecută al foii noastre, n'a apărut, fiind foarte ocupaţi cu pregătirile de mutare a tipografiei şi librăriei în alt local din strada Regina Maria 57. Acesta este deci numărul 38-39.

O TELEGRAMA A D-LUI IULIU MANIŬ. Neputând lua parte la serbările dela Blaj, dl. Iuliu Maniu a adresat comitetului central al „Astrei" următoarea telegramă: Şimleul-Silvaniei, 20 Sept. Impiedicat să particip la adunarea jubilară a „Astrei", pot să vă arăt pe această cale, toată admiraţia mea şi a generaţiei ardelene şi bănăţene, din care fac parte, pentru gloriosnl trecut al „Astrei" şi pentru nepreţuitul serviciu ce a adus poporului român, întru ridicarea culturei şi conştiinţei sale naţionale. Urez „Astrei" prosperitate, în munca românească, pentru a înfrunta orice greutate ce i s'ar pune în cale de vremurile grele ce străbatem. Toată suflarea românească din Ardeal şi Banat este alături de „Astra" şi cu sufletul prezent, la adunarea întruchipătoare a marilor tradiţii.

Iuliu Maniu

NOUL POD PESTE DUNĂRE, care să lege România şi Iugoslavia se va construi între Turnu Severin malul român şi Cladova malul sârbesc. Aşa s'a hotărât la ultimele tratative, ţinute în zilele trecute la Belgrad, unde a luat parte şi o delegaţie română, în frunte cu ministrul nostru Franasovici. Lucrările vor începe în curând.

LIPSA DE PLOAIE devine tot mai simţită în multe părţi ale ţării. Seceta se prelungeşte. Din cauza aceasta nu se pot face semănăturile de toamnă. Plantele de nutreţ se usucă pe câmp, păşunatul vitelor încă e slab In Cadrilaterul Dobrogei se spune că n'a plouat de aproape două luni. — Cei ce aţi avut o recoltă bună, nu o vindeţi prea uşor şi toată, până când nu vedeţi ce vremuri se arată pentru anul viitor.

„LUNA MOLDOVEI" se organizează la Iaşi, dela 15 Sept. până la 15 Oct., cu reducere de 50 la sută pe căile ferate în general şi 75 la sută de Sâmbătă până Luni.

INVĂŢĂTOARELE, care doresc să se perfecţioneze în arta ţesutului de covoare, pot cere înscrierea la cursurile şcoalei de industrie din Bucureşti, strada general Berthelot 24, de sub conducerea d-nei Maria Nisipeanu. Acest aviz s'a dat cu aprobarea ministerului instrucţiunii.

EXPORTUL GRAULUI se continuă pentru diferite ţări. In şedinţa dela 23 Sept. a. c., Oficiul de valorificare a grâului a admis exportul a 1000 vagoane de grâu firmei Dreyfus. Ministerul agriculturii a recomandat Uniunii exportatorilor să se îndrepte cu exportul grâului cel mai au spre Italia, care de prezent oferă cele mai bune preţuri.

INVAŢAMANTUL PRIMAR E GRATUIT. Ministerul instrucţiunii a trimis o circulară tuturor revizoratelor şcolare, prin care le cere să pună în vedere directorilor de şcoli primare, că sub nici un motiv, nu au dreptul să impună la taxe pe părinţii copiilor de şcoală, învăţământul primar fiind gratuit şi obligator. Comitetele şcolare vor putea primi numai daruri benevole.

FRUCTE PENTRU PALESTINA se trimit destul de multe din România. In ziua de 23 Sept. c. s'au încărcat, în portul Constanţa, o cantitate de 78.000 Kilograme mere proaspete pentru Palestina, cari au plecat cu vaporul polonez „Polonia" spre Palestina. — E o dovadă, că merele româneşti sunt căutate, în urma gustului lor plăcut.

DICTATORUL STALIN ar fi grav bolnav şi a plecat într'o localitate din Caucaz. Aşa s'au lăţit unele ştiri în timpul din urmă, după cari se socoteşte chiar cu moartea lui.

OPRIREA EXPORTULUI PIEILOR de vite mari este şi rămâne în vigoare, conform decretului din 5 Martie 1936. Ministerul industriei şi comerţului dă această lămurire în urma unor svonuri în ziare că această oprelişte ar fi vorba să se ridice.

RECOLTA IN GERMANIA e mai slabă în anul acesta, faţă de anul trecut, cu circa 50 mii vagoane grâu şi secară. Aşa spun ultimele date statistice.

EXPORTUL DE DOAGE e în plină desvoltare în anul acesta. Se cer şi sau exportat multe doage în Franţa, în urma recoltei abundente a viilor. La fel se cer doage din România pentru Grecia. — S'a constatat, că lemnul nostru de stejar e foarte bun pentru doage, de aceea sunt aşa mult cerute. Aviz celor ce au prilej a intreprinde acest negoţ!

CULESUL VIILOR se anunţă, din mai multe regiuni ale ţării, pentru primele zile ale lunei Octombrie. Piatra şi mana, care a bântuit anul acesta, a făcut ca mulţi struguri să aibă boabe pietrificate. Cine vrea să obţină vin de calitate bună trebue să cureţe din struguri boabele pietrificate, care nu fac altceva decât să strice calitatea vinului.

IN PORTUL BRĂILA e mult lucru, cum n'a mai fost de mulţi ani. Aceasta din cauza manipulării cerealelor din ţară, cât şi a cerealelor sosite tranzit în portul Brăila. Nefiind destui muncitori, lucrul merge greu deşi s'a cerut autorizaţie şi pentru lucru de noapte cu rotaţia echipelor. Natural că această aglomerare de lucru va ţine numai acum în toiul exportului de cereale.

LEMNELE DE FOC s'au urcat în preţ, pe piaţa Bucureştilor, din cauza lipsei de vagoane cari de prezent se folosesc în mare parte pentru transportul cerealelor.

„STÂNA", organ al oierilor din întreaga ţară, a apărut cu un bogat cuprins pe luna Septembrie. Recomandăm această revistă tuturor oierilor. E redactată cu mult avânt şi dor de progres, de către d-l învăţător Nicolae Muntean, preşedintele Uniunii oierilor. Abonamentul 100 lei pe un an. Redacţia şi Administraţia: Poiana Sibiului.

MERII VARATECI AU INFLORIT a doua oară în multe părţi ale ţării. Mai nou se anunţă acest caz din comuna Traian, jud. Vâlcea şi din jurul Târgovistei. — Am avut şi unele zile foarte călduroase, în ultimele săptămâni.

O CEAŢĂ DEASĂ s'a lăsat asupra Londre. şi jur, în cursul zilei de 23 Sept. a. c., încât multe servicii publice şi-a întrerupt activitatea. Vapoarele de pe mare încă au suferit întârzieri. Astfel de ceaţă deasă cade de multe ori Anglia, în care este înconjurată de apa mărilor

Culesul Viilor

Culesul viilor s'ar părea că este o lucrare uşoară. De fapt însă, culesul viilor trebue potrivit la un anumit timp şi făcut cu o chibzuială oarecare.

Când se culeg viile? A culege viile ori când este o greşală. Deobicei, viile se culeg când strugurii au ajuns la coacerea deplină. La noi în ţară culesul viilor începe după *Crâstov* (14 Sept.), iar grosul viilor se culege pe la *Pocroave* (1 Oct.). Or cum, culesul viilor nu se poate amâna prea târziu, căci în a doua jumătate a lunei Octombrie, încep brumele şi îngheţurile de toamnă.

Dar cum dela 15 Sept., până la 15 Oct., timpul măsoară o lună de zile, culesul trebue potrivit atunci când strugurii sunt bine copţi. Este mai bine de a întârzia culesul, decât a-l face prea de vreme. Strugurii culeşi de timpuriu dau un vin slab şi acru. *Din potrivă, cu cât strugurii sunt copţi mai bine, mustul este mai dulce, iar vinul este mai tare.*

Din nenorocire, mulţi dintre podgoreni, fiind nerăbdători, sau mânaţi de dorinţa de a avea vin nou cât mai de curând, pentru petrecere culeg viile prea de vreme, căpătând astfel un vin rău. Ca regulă generală, varietăţile mai timpurii ca: Chasselas, Feteasca, Tămâioasa şi altele, se culeg până la 1 Oct., iar varietăţile ca: Risling, Crâmpoşia, Grasa, Negru vârtos, şi altele, se culeg după 1 Oct. *In genere, via trebue culeasă atunci când mustimetrul arată cel puţin 18 — 20 la sută şi 5 — 6 la sută acreala (în acid sulfuric).*

Cum se culeg viile? A culege viile ori cum deasemenea este o greîală. Pentru o mai bună lămurire a podgorenilor, vom arăta pe rând:

a) *Timpul culesului.* Culesul strugurilor se face pe timp frumos, uscat şi potrivit de cald, mai bine după ce se ia roua de dimineaţă. Nu se culege pe timp de ploaie fiindcă strugurii şi vasele se umplu de noroi. Numai în caz de mare nevoe se poate culege şi pe ploaie, de pildă, când s'a întârziat cu culesul, sau strugurii sunt stricaţi.

b) *Felul culesului.* Strugurii la cules se taie cu briceagul sau cu foarfeca. Nu este bine a rupe strugurii cu mâna, fiindcă boabele cele mai coapte se scutură. Strugurii se culeg în coşuri de răchită sau găleţi de lemn, apoi se cară cu ciuberele (hârdaele) la cramă. *Nu este bine a întrebuinţa la culeş găleţi de tablă, fiindcă se înegreşte vinul de oxidoză ferică.*

c) *Culesul strugurilor roşii.* Strugurii roşii se culeg înaintea celor albi, fiindcă se coc mai de vreme. In afară de aceasta, vinificarea lor fiind îndelungată, între timp se poate face vinificarea strugurilor albi. In sfârşit, strugurii roşii se culeg mai devreme fiindcă la răscoacere îşi pierd coloarea şi acreala, mai ales dacă sunt atacaţi de putrezire, sau e pericol de îngheţuri timpurii de toamnă.

La culesul strugurilor roşii, boabele şi strugurii stricaţi sau mucegăiţi vor fi îndepărtaţi deoarece, vinul fierbând în comină, poate căpăta lesne *gust de mucegai.* Deasemenea, nu se vor culege strugurii plini de pământ, cu frunze, ciorchini uscaţi, etc., cari pot strica gustul vinului.

d) *Culesul strugurilor albi.* După strugurii roşii se culeg strugurii albi. Vasele folosite la culesul strugurilor roşii trebue să fie bine spălate. Strugurii albi se culeg dintr'o dată când este vorba de a prepara un vin obişnuit, Când se are însă în vedere prepararea unui vin de frunte, sau dulceag, atunci mai întâi se culeg strugurii răscopţi (stafidiţi) şi apoi restul strugurilor. Boabele mucegăite sau stricate, se vor îndepărta fiindcă pot strica gustul vinului.

e) *Culesul strugurilor amestecaţi.* Când în vie sunt mai multe varietăţi, culesul strugurilor se poate face în trei feluri: fie că se culeg întâi strugurii roşii şi apoi strugurii albi ; fie că se culeg întâi varietăţile mai timpurii şi apoi cele mai târzii; fie că se culeg toate la un loc. Acest din urmă fel de cules este cel mai rău. In orice caz, culesul se va potrivi aşa fel ca mustul căpătat să fie destul de dulce şi cu acreală potrivită. Când cineva doreşte să obţie *vinuri speciale*, de pildă: Tămâios, Ottonel, Braghină şi altele, atunci întâi se culeg aceste varietăţi şi apoi celelalte.

f) *Culesul strugurilor stricaţi.* Când strugurii sunt stricaţi (mucegăiţi, mânaţi, bătuţi de piatră, împotmoliţi şi aşa mai departe), culesul se face cu multă băgare de seamă. In cazul când strugurii sunt stricaţi puţin, atunci se aleg numai strugurii sănătoşî, iar cei stricaţi nu se culeg. Când strugurii sunt prea stricaţi, culesul se face laolaltă şi se vinifică cu ajutorul gazului sulfuros. In acest caz se va întrebuinţa la zdrobitul (mustul) strugurilor *10 gr. de metabisulfit plsat (prof) la 100 kgr. struguri,* iar mustul se va limpezi cu fum de pucioasă sau metabisulfit topit. Când strugurii sunt înpotmoliţi, se spală în coşuri prin cufundare în apă.

g) *Culesul strugurilor verzi.* Când strugurii nu ajung la coacerea lor deplină, culesul se face cât mai târziu. Strugurii se lasă pe butuci până la primele îngheţuri, care împuţinează acreala. Deasemenea, strugurii se vor lăsa să mucegăiască puţin; mucegaiul şi el împuţinează acreala vinului.

h) *Transportul strugurilor.* Strugurii culeşi se transportă la cramă striviţi sau nestriviţi. *In primul caz, pentru a împiedica pornirea fierberii mustului şi îngălbenirea vinului, se va adăuga în musteală 10 gr. de metabisuifit prof la 100 kg. struguri.*

Prin urmare, culesul viilor este o lucrare de cea mai mare însemnătate. Dacă ţara noastră nu are vinuri bune, faptul se datoreşte şi culesului făcut fără chibzuială. Sfătuim pe podgoreni să facă culesul viilor la timpul potrivit şi în felul cum am arătat mai sus.

I. Şlepeanu-Voinova
Inginer Agronom

Păstrarea fructelor

Nu totdeauna fructele culese trec în mâinile negustorului. De multe ori, cel puţin o parte a lor, se păstrează de agricultor, mai mult sau mai puţin timp, în aşteptarea preţurilor mai bune. Păstrarea fructelor se mai poate face şi pentru trebuinţele proprii.

Cu cât soiul este mai bun şi cu cât se coace mai târziu, cu atât rostul de a-l păstra este mai mare. Fructele stricate şi cele timpurii nu se pot păstra. Ele se vând îndată după recoltare sau se prelucrează.

Primul lucru, care se face în vederea păstrării fructelor, este îndepărtarea celor bolnave şi lovite. Fructele alese se lasă într'un loc umbrit şi expus la bătala vântului, ca să se svânteze timp de 7 — 9 zile. In acest timp ele se asudă, pierd o parte din apa pe care o conţin.

Numai pentru fructele cu pieliţa aspră, cum sunt reinettele cenuşii sau reinette de Canada, sau perele cu coaja răpănoasă, se lasă pentru asudare timp de 4 — 5 zile, iar locul să fie mai puţin expus la bătaia vântului, ca să nu piardă prea multă apă. Altfel aceste fructe se veştejesc repede în timpul păstrării.

După această asudare, fructele sunt bune de pus la păstrare. Păstrarea lor se face în beciuri, cămări sau magazii speciale.

Orice local ales pentru păstrarea fructelor trebue să îndeplinească următoarele condiţiuni:

1. Temperatura lui trebue să fie cât se poate de constantă, adică să nu se facă deodată mai rece sau mai cald.

2. In timpul toamnei, temperatura nu trebue să se rdice peste 10 grade C., iar în timpul iernii să nu se scoboare sub 2 gr. C. Temperatura cea mai bună pentru fructe este de 4 — 6 grade. De aceea, dacă fructele se păstrează într'o cămară. uşa de intrare trebue să fie dublă.

3. Fructele au nevoe să fie aerisite des. Insă nu e bine să deschidem uşile pentru aerisire. In acest scop, camera trebue să aibă ventilatoare speciale.

4. Localul să nu fie prea uscat, pentru ca fructele să nu se sbârcească prin pierderea apei. dar să nu fie nici prea umed, fiindcă astfel fructele putrezesc uşor. Umezeala cea mai potrivită este de 70 grade, care se constată cu ajutorul unui aparat numit higrometru,

5. Să fie cât mai puţină lumină fiindcă ea grăbeşte coacerea fructelor. De aceea, ferestrele trebue să aibă obloane.

6. Pentru aşezarea fructelor, în cameră trebue să fie policioare, rafturi sau stelaje.

7. Fructele împrumută foarte uşor mirosurile neplăcute. De aceea, în camera, unde se păstrează fructele, să nu se tină murături, zarzavaturi sau altceva.

8. Cu vreo 14 zile înainte de depozitarea fructelor, camera trebue să fie curăţită şi aerisită. Pereţii vor fi văruiţi, iar toate lucrurile de lemn să fie spălate cu zeamă de piatră vânătă (sulfat de cupru) de 3 procente tărie. Beciurile vor fi afumate cu fum de pucioasă, care trebue să stea 48 ore ; apoi se face aerisirea.

9. Curăţenia trebue să fie desăvârşită în tot timpul, cât se păstrează fructele.

Fructele, care se pun la păstrare, trebue să fie sănătoase şi să aibă codiţe. Nu se va şterge stratul de ceară, care le acoperă pieliţa şi care le fereşte de putrezire.

Fructele de lux şi ceie de calitatea I se aşează pe rafturi într'un singur rând, şi fără să se atingă unele de altele. Fructele mai puţin bune, care au pieliţa tare, se pot pune în 3—4 rânduri.

Merele se aşează pe rafturi de obicei cu codiţa în sus, iar perele se aşează, după cum îngădue forma lor.

Odată pe săptămână, localul se aeriseşte. aceasta se face dimineaţa, pe timp răcoros şi uscat.

Dacă aerul e prea umed, adică dacă umezeala trece de 75 grade higrometrice, aerisim camera mai mult. Mai putem pune şi bucăţi de var nestins, care va suge umezeala din aer.

Odată la 5—6 zile, se face controlul fructelor, pentru a îndepărta pe acelea care au început să putrezească. Controlul lor se face cu băgare de seamă, ca să nu lovim şi să apăsăm fructele, mai ales perele.

De multe ori, fructele încep să putrezească nu dela suprafaţă, ci dela mijloc, adică dela căsuţa seminţelor. Această boală (Fusarium herbarum) atacă mai ales soiul Parmain auriu de iarnă şi nu se observă, decât atunci, când tot mărul e putred. Ciuperca pătrunde dinafară în căsuţa seminţelor prin ochiul fructului. De aceea, în timpul controlului se va cerceta ochiul fiecărui fruct, unde se ivesc primele semne ale boalei.

Din Octombrie până la sfârşitul lui Ianuarie, fructele pierd prin putrezire şi pierdere de apă cam a treia parte din greutatea lor. Dacă localul de păstrare nu e bun, pierderea atinge jumătate din greutatea lor, care a fost la început.

In aceste condiţiuni, fructele se pot păstra până la coacerea lor deplină sau până ce preţul devine mai potrivit pentru vânzarea lor.

„Drumul nou"

Le snic
Inginer Agronom

A sosit

Mare asortiment de LENAJURI pentru rochii, compleuri şi mantale
DESENURI, care vă atrage
PREŢURI, care vă convine

Vizitaţi pentru a vă convinge magazinul

Traugott Wachner

Sibiu, Str. Reg. Maria, 15

Nu e reclamă şi nici minciună,

Cafeaua PAŞA

e cea mai bună

De ce cafeaua Paşa este cea mai bună?

Fiindcă se prăjeşte şi se macină imediat, proaspătă, la cererea clientului, cu instalaţiunile cele mai perfecţionate neexistente asemănătoare în Sibiu.

Gust, aromă, calitate neîntrecută

In prezent cel mai bine asortat şi cu toate articolele de

Coloniale, Delicatese

cu preţuri ce desfid orice concurenţă

Notaţi bine adresa:

Sibiu, Str. Regina Maria No. 43
Telefon No. 93
vis-a-vis de Librăria „Foaia Poporului"

In atenţiunea Agricultorilor!

„A sosit un vagon de unelte SACK"

Vă oferim cu preţuri avantajoase maşini orig. Sack de semănat, pluguri, corpuri de pluguri şi accesoriile lor.

Pentru viitoarea recoltă de cartofi se vinde ieftin una maşină de recoltat cartofi, orig. Harder nouă din fabrică

CAROL F. JIKELI S. A.

SIBIU şi ALBA-IULIA

Reprezentant de raion al firmei

Rud. Sack Leipzig

Pentru comitatele Sibiu, Târnava Mare, Târnava Mică, Alba şi Făgăraş

CATALOGUL nostru nou ilustrat a apărut, cine îl doreşte să ne comunice adresa sa

Ambrosi Fischer & Co.

Aiud — Jud. Alba

No. 81/936 16801

Publicaţiune

Comuna Avrig, jud. Sibiu, dă prin licitaţie publică, în ziua de 29 Septembrie 1936, ora 10 a. m. construirea pavilionului de joc al tineretului.

Primăria comunală

Pentru lecţii

în limba română date fetiţei mele de 12 ani, dau cameră mobilată.

A se adresa: Strada Bedeus Nr. 1, zilnic între orele 8—11. 16800

S'a pierdut biletul de circulaţie pentru bicicleta Nr. 2363 Sibiu, pe numele Victor Trigarsky, şi se declară nevalabil.

! AU SOSIT !

PLUGURI
CAPETE
SEMĂNĂTORI
ORIGINAL
„SACK"
LA
Departamentul Maşinilor
Sibiu Str. Sării, 22

De vânzare

se află o cassă de înregistrat, sistem Naţional.

Doritorii se pot adresa pentru informaţiuni la administraţia „Foii Poporului".

Preţurile pieţei Sibiu

8 Septemvrie 1936

Calitatea mărfei		Dela Lei	b	Până la Lei	b.
1 hl.	Grâu	290	—	340	—
„	Secară	200	—	225	—
„	Orz	190	—	215	—
„	Ovăz	110	—	130	—
„	Porumb	210	—	250	—
„	Fasole	450	—	500	—
„	Mazăre				
„	Cartofi	50	—	90	—
„	Cartofi spitsmeiss	100	—	125	—
leg.	Morcovi galbeni	1	—	2	50
„	Pătrânjel	1		2	—
„	Ceapă	1	—	1	50
1 buc.	Ţelină	1	—	3	—
„	Lămâie	4	—	6	—
kgr.	Ceapă	3	—	4	—
leg.	Usturoi	14	—	18	—
kgr.	Varză	1	—	1	50
„	Mere	4	—	12	—
„	Pere	4	—	14	—
„	Nuci	16	—	18	—
„	Struguri	2	—	6	—
litrul	Lapte de vacă in piaţă		—	3	—
„	Lapte de vacă dus acasă			4	—
litrul	Lapte de bivolă (piaţă)	—	—	5	—
„	Lapte de bivolă dus acasă	—	—	6	—
Stj	Smântână	30	—	34	—
„	Lapte covăsit	6	—	7	—
„	Lemne de ars				
	Fag	700	—	820	—
	Stejar	600	—	720	—
„	Mestecate	350	—	550	—
100 k.	Fân	85	—	130	—
„	Lucernă	150	—	180	—
„	Trifoi	150	—	180	—
„	Otavă	120	—	150	—
„	Paie	45	—	50	—
„	Napi de nutreţ				
„	Bostani				
1 buc.	Gâscă	55	—	70	—
„	Gâscă grasă				
„	Raţă	30	—	40	—
„	Curcan				
1 per.	Pui	25	—	60	—
1 buc.	Ou	1	30	1	60
„	Găină	30	—	45	—

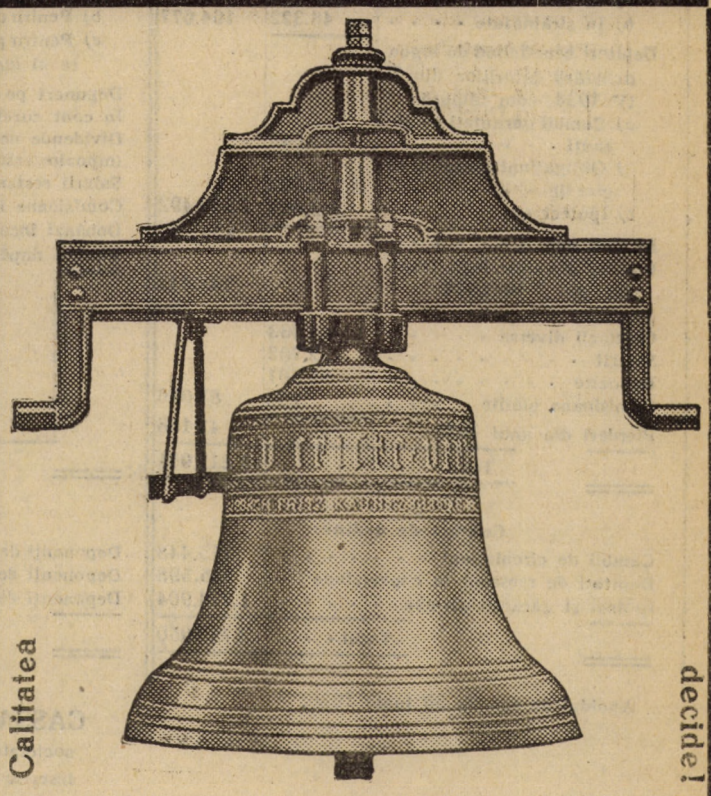
O domnişoară

cu şcoala comercială sau alte cunoştinţe potrivite, se angajează la Librăria „Foaia Poporului", Sibiu strada Regina Maria 57.

De vânzare

mai multe mese, uşi şi ferestre vechi. Cei ce doresc să cumpere, să se adreseze în Sibiu, Piaţa Unirii 3.

Calitatea decide!

Turnătorie de clopote şi metal

FRITZ KAUNTZ

SIBIU, Strada Morilor Nr. 2

Furnizează clopote pentru biserici din aliaj garantat ca în timp de pace în executare de artă şi pe lângă cele mai mari garanţii. Experienţa îndelungată de ani în această ramură garantează o muncă de primul rang.

Sunet puternic care pătrunde.

Am executat şi clopotele Catedralei ortodoxe române din Sibiu — spre mulţumirea Consiliului arhiepiscopesc.

Cereţi oferte speciale! Observaţi exact adresa de mai sus!

SOBE cari ard în permanenţă
MARCA „ORANIER"
AFLAŢI LA
H. KAILAN
Sibiu, Piaţa Huet
Reparaturi se efectuesc prompt.

Şi D-voastră cumpăraţi Bun şi foarte Eftin:
Şifoane, Pânzeturi, Pături,
Oxforduri, Ciorapi
ca şi alte articole de manufactură şi mărunţişuri
în NOUA PRĂVĂLIE
ERNST STURM
Sibiu, Piaţa Mică, 6. (Vis-à-vis de Bis. Evanghelică)
Fost GRAND MAGAZIN

LIBRARIA
FOAIA POPORULUI
SIBIU
este asortată cu tot felul de cărţi literare şi şcolare
Rechizite de scris în mare alegere, cu preţuri foarte moderate.

Incercaţi şi vă veţi convinge

CASSA DE PĂSTRARE ŞI IMPRUMUT

SOCIETATE PE ACŢII IN APOLDUL DE SUS, JUD. SIBIU.

Bilanţ brut, la finele lunei Iunie 1936.

ACTIV	Lei		PASIV	Lei	
Cassa numerar efectiv		13.971	Capital social		1.000.000
Portofoliu de titluri:			Fonduri de rezervă:		
a) In ţară	116.355		a) Rezervă legală	204.794	
b) In străinătate	48.322	164.677	b) Pentru creanţe dubioase	197	
Debitori beneficiind de legea lichidării datoriilor din 7 IV 1934, cota rămasă:			c) Pentru pensii şi ajutoare al funcţionarilor	120.077	325.068
a) Cambii garantaţi cu giranţi	981.046		Depuneri pe termen		676.738
b) Obligaţiuni garantaţi cu giranţi	1.223.382		In cont curent		1.074.459
c) Ipoteci	352.064	2.556.492	Dividende neridicate		6.327
In cont curent		199.458	Impozite restante	65.716	
Pierderi din aplic. legii lichid. dat. din 7 IV 1934		148.411	Salarii restante	27.472	
Mobilier		750	Comisioane încasate	3.392	
Cheltueli diverse	11.633		Dobânzi încasate	31.213	
Salarii	22.702		Venitul după efecte	1.566	129.359
Impozite	52.501				
Comisioane plătite	200	87.036			
Pierderi din anul 1935		41.156			
Total		3.211.951	Total		3.211.951
Conturi de ordine:			**Conturi de ordine:**		
Cambii de circulaţiuni		715.448	Deponenţi de Cambii de circulaţiune		715.448
Debitori de reescont în conversiune		265.598	Deponenţi de reescont în conversiune		265.598
Ipoteci şi garanţii diverse		1.774.904	Deponenţi de ipoteci şi garanţii diverse		1.774.904
Total		2.755.950	Total		2.755.950

Apoldul de sus, la 30 Iunie 1936.

CASSA DE PĂSTRARE ŞI IMPRUMUT
societate pe acţii în Apoldul de sus, Jud. Sibiu
înscrisă în Reg. Bancar sub No. 20 din Sibiu.

Deschidere

Anunţ onor. public, că am deschis în Sibiu str. Lector No. 3 un birou de expediţie sub firma

Walther Amlacher

Primesc toate lucrările ca:

transporturi dela şi la gară, înmagazinare de marfă, distribuirea mărfurilor, punctuoase înmânări ale ramburselor, mutări efecte caznice cu oameni speciali şi toate lucrările similare.

Pentru binevoitoare comenzi se roagă

Walther Amlacher

Telefon: 101

Mihail Hager moştenitorii

Mare depozit de vinuri

Lăptăria la abatia Cârţa-Olt

Depozit bogat de vinuri vechi şi noi. — Mare alegere de vinuri de pe Târnave, Valea Mureşului, din Sebeş. — Vinuri de la moşia Brukenthal din anii 1927, 1932, 1934, 1935.

S'a deschis

MAGAZINUL DE

Coloniale şi Delicatese

„AURORA“

în STRADA AVRAM IANCU No. 6

Specialităţi de Cafea din cele mai bune, calităţi **fine, aromate şi gustoase.**

Prăjeşte şi macină zilnic cu prăjitoare speciale, moderne.

Onor. clienţi sunt rugaţi a ne vizita magazinul spre a se convinge de calitatea mărfii neîntrecută şi mai eftin ca ori unde.

Moara cu ciocane „Taifun“

O moară universală care întrece cu randament pe orice piatră de moară.

„Taifun“-ul, acţionat cu un motor de 10—15 C. P., sau cu roată de apă, macină şi uruieşte la rece, în orice granulitate doriă, porumb, orz, grâu, soia şi orice alte grăunţe; el despică în formă de lână tuleii — cocenii — de porumb, fânul de lucernă, paele şi fânul, şi preface în uruială ştiuleţii de porumb, seminţele de floarea soarelui şi de dovleac, precum şi turtele resultate la fabricarea uleiului vegetal. Intr'un cuvânt se poate măcina şi urui tot felul de cereale. Randamentul pe oră până la 750 kgr. Nu mai puţin există criză de nutreţ! Moara «Taifun» ocupă puţin loc, nefiind nevoe de o clădire special amenajată peetru instalarea ei. Ea reprezintă pentru oricare proprietar de moară o maşină indispensabilă, aducând un câştig mare şi permanent.

Moara „Taifun“ este cea mai ingenioasă invenţie a actualităţii, şi se recomandă oricărui proprietar de locomobilă cu aburi sau de motor, cât şi cooperativelor agricole.

Preţul este de **Lei 37.500**.

Prospecte amănunţite gratis şi franco. Demonstraţie gratultă în fabrica noastră cu orice material adus de amator.

Fabricile de Maşini
AND. RIEGER, Sibiu
Societate Anonimă

Primăria Municipiului Sibiu
Biroul M. O. T. N. No. 115/1936.

ORDONANŢA

Noi, Dr. Eugen Piso, Preşedintele Comisiunei interimare a Municipiului Sibiu, în calitate pe preşedinte al Comisiunei locale pentru Apărarea populaţiei, în baza art. 61 din Legea Administrativă şi în conformitate cu art. 19, 22, şi 23 din Legea asupra Organizării Naţiunei şi Teritoriului pentru timp de războiu;

având în vedere dispoziţiunile art. 89, 90 şi 99 din Regulamentul Apărări Pasive;

având mai departe în vedere Ordnul Ministerului de Interne C.S.A.P. No, 2700/1934 şi instrucţiunile No. 97/1936,

Ordonăm:

Toate persoanele cari conform apelului nostru No. 54/1934 erau şi sunt obligate de a se înscrie pentru apărarea pasivă iar conform Ordonanţei noastre No. 40/1935 de a participa la cursurile pentru apărare contra atacurilor aeriene şi până în prezent nu s'au supus acestor obligaţiuni, să îndeplinească de urgenţă aceste obligaţiuni până la data de 30 Septemvrie 1936.

De asemenea toate persoanele încadrate în formaţiunile de apărare contra atacurilor aeriene, precum şi acelea cari vor fi încadrate pe viitor, sunt obligate a lua parte la toate conferinţele şi cursurile de apărare pasivă, înfiinţate de acest Municipiu pentru instruirea populaţiei civile şi formaţiunilor de apărare contra atacurilor aeriene.

Tuturor celor cari nu se vor supune dispoziţiunilor ordonanţei de faţă, li se vor dresa acte de dare în judecată şi se vor pedepsi conform legilor şi regulamentelor în vigoare.

Sibiu la 15 Septemvrie 1936.

Preşedintele
Comisiunei Interimare
Secretar General

Primăria comunei Bradu
Judeţul Sibiu

Nr. 936. 16797

Publicaţiune

Primăria comunei Bradu, dă în intreprindere prin licitaţie publică următoarele lucrări:

1. **Repararea grajdurilor comunale.**
Preţul de strigare Lei 31.000.
2. **Construirea unui depou de pompieri.**
Preţul de strigare Lei 48.597.
3. **Construirea unei fântâni seci.**
Preţul de strigare Lei 13.000.

Licitaţiile se vor ţine în localul Primăriei comunale în ziua de 1 Octomvrie 1936, începând dela orele 9, 11 şi 15.

Planul, devizele şi caetul de sarcini se pot vedea la Primăria comunală.

Bradu, la 10 Septemvrie 1936.

Primăria comunală

Cui îi trebuesc bani?

Astăzi fiecăruia!

Pentru ce se depune aşa puţină silinţă de a putea ajunge la bani pe cale relativ uşoară?

Aproape în fiecare gospodărie se găsesc o mulţime de obiecte puse la o parte, de cari nu mai este trebuinţă, şi cari ocupă numai locul şi stau în cale, ca:

lămpi, vaze, oroloage, violini, ghitare, harmonici, maşini de cusut, maşini de scris, casse de bani, prese vechi de copiat, sau alte obiecte.

Pentru ce nu daţi aceste obiecte în

MAGAZINUL DE COMISION

WILHEIM LOOTZ

Sibiu, Str. Şaguna (Morii) 9 m aiînainte Piaţa Mică 6 spre a pune în circulaţie aceste obiecte nefolositoare pentru Dv. dar trebuincioase pentru alţii.

Cumpărare şi vânzare şi de livrete de bancă dela băncile sibiene precum şi bonuri de impozit contra plată imediată în numerar.

Mijlociri de cumpărări şi vânzări de case şi intravilane

PLAPOME

în toate calităţile

PANZA în mare asortiment cu preţurile cele mai ieftine.

IN MAGAZINUL SPECIAL

H. GASSNER

Sibiu, Str. Regina Maria No. 11

Cumpăr imediat cu bani gata ori şi ce fel de **Garnituri de treerat** vechi dela 720-1200 m/m lăţimea Tobei

Lokomobile de Benzină, Motorină şi abori dela 6-20 PS. Motoare stabile vechi de benzină, motorină dela 6-80 PS. Batoze pentru Trifoiu, Purificatoare şi Monitoare, Mori ţărăneşti

Comunicaţi imediat preţurile din urmă, dimensiunile şi starea maşinilor:

Firmei HANS DROTLEFF Sibiu Str. Octavian Goga 41